

Històries del PORT

La gamela...

Embarcació tradicional de les Rías Baixas gallegues, la primera gamela es va construir al segle XIX prop de Vigo. Fetes íntegrament de fusta de pi, destaquen pel seu poc calat, un fet que facilita la navegació per zones rocoses properes a la costa. Aquesta característica les fa ideals per la pesca a les Rías Baixas. La forma de l'embarcació també en facilitava l'avaratge a la platja; n'hi havia prou amb un corró de fusta i unes taules per fer-la lliscar dins o fora de l'aigua. En el passat, les gameles eren impulsades a vela, però avui incorporen motor.

FONS CARLOS DE ANGULO/AUTORITAT PORTUÀRIA DE BARCELONA

...i la galleda

A més de ser una embarcació pròpia de la costa gallega, la gamela era també una galleda ampla i baixa proveïda d'una nansa de corda, imprescindible als vaixells. La gamela de ranxo servia per servir als mariners els seus àpats diaris. La de vi, més petita que l'anterior, els facilitava la inestimable ració de vi.

La pesca a Barcelona

A més de l'impuls turístic i comercial del Port de Barcelona, que es materialitza en els grans creuers i els vaixells de contenidors que entren i surten de la ciutat, la pesca és un sector que sobreviu des de fa segles a les seves instal·lacions. Prop de tres-cents pescadors, distribuïts en trenta-quatre embarcacions que tenen com a port base la capital catalana, segueixen sortint de matinada per portar el millor peix del litoral barceloní.

La història de la pesca a Barcelona és tan antiga com la ciutat mateixa. Una prova d'aquesta relació es remunta al segle XIV, quan la cofradia de pescadors va encapçalar, juntament amb els veïns del barri de la Ribera, la construcció d'un nou temple. Avui consagrada com a basílica menor, Santa Maria del Mar està plena de referències marítimes en honor a l'antiga cofradia. Ja al segle XVIII, quan la Barceloneta es va consolidar com el barri marítim de referència, el Gremi de Pescadors va fer de l'església de Sant Miquel del Port la seva

seu principal. Aquell mateix segle es va instal·lar el primer fanal del port, situat a l'actual Torre del Relotge, que va esdevenir un símbol per al barri i els homes de mar. El Gremi de Pescadors, a més de regular l'activitat econòmica dels associats, també tenia una funció assistencial, ja que es feia càrrec dels jubilats, les vídues i els fills menors gràcies al fons comú que aportaven els pescadors en actiu. La pèrdua dels privilegis dels gremis a l'inici del segle XIX va iniciar el declivi d'aquestes organitzacions, que no reviurien fins al segle XX.

El Pòsit de pescadors, d'esperit cooperativista, va reprendre la tasca dels gremis, aglutinant les necessitats del sector. Els professionals comptaven amb un moll propi (a la imatge, el 1932), el centre neuràlgic de l'activitat pesquera a la ciutat. Els bombardejos sobre el port durant la guerra civil van destruir bona part dels vaixells de pesca, i no seria fins al 1945 que es restituiria la cofradia. Actualment, el Port de Barcelona treballa en una reforma del Moll dels Pescadors que acabarà el 2017.